

Velení armádám ochrany týlu a jejich materiální a zdravotnické zabezpečení

Podplukovník Jaroslav Vejmelka

Brigády ochrany týlu jsou součástí týlu frontu. Jejich možné použití v soudobé operaci bylo rozebráno v článku, uveřejněném ve Vojenské mysli číslo 4/1963.

Rozhodujícím pro správné využití jednotek a prostředků brigád ochrany týlu k řešení obrany a ochrany v týlovém prostoru frontu, k udržení pořádku v týlovém prostoru a zabezpečení plynulé činnosti hlavních prvků týlu frontu, je cílevědomé a nepřetržité velení těmto svazkům v průběhu frontové operace.

Velení brigádám ochrany týlu je součástí velení týlovým svazkům, útvarům a zařízeními týlu frontu. Spočívá v nepřetržitě jejich řízení ke včasnému splnění uložených jim úkolů.

Řízení brigád ochrany týlu týlem frontu zahrnuje:

- udržení stálé bojové pohotovosti brigád ochrany týlu a jejich nejúčelnější využití k plnění úkolů v týlovém prostoru frontu,

- správné a přesné plánování činnosti brigád ochrany týlu štábem týlu frontu v úzké součinnosti s operačním štábem frontu,

- včasné ukládání a doručování úkolů brigádám ochrany týlu a důsledná kontrola jejich plnění,

- správný manévry brigádami ochrany týlu nebo jednotlivými jejich útvary (jednotkami) podle vývoje situace v týlovém prostoru frontu.

K reálnému použití brigád ochrany týlu musí štáb týlu frontu znát podrobně situaci v týlovém prostoru frontu, neustále sledovat její vývoj a na základě toho a skutečných potřeb obrany a ochrany hlavních prvků frontového týlu při-

pravovat zástupci velitele frontu pro týl včasné a promyšlené návrhy na zasazení brigád k plnění nebo usměrnění jejich úkolů.

Brigádám ochrany týlu vydává zástupce velitele frontu pro týl rozkaz, který zpravidla obsahuje:

- stručné a výstižné zhodnocení činnosti nepřítele v týlovém prostoru frontu včetně předpokládaných prostorů vysazení nepřátelských výsadek a diverzních skupin,

- úkoly brigády ochrany týlu (podrobně na období armádní operace a rámcově na období celé frontové operace), pásmo nebo prostor její činnosti,

- hlavní prvky organizace frontového týlu ve stanoveném pásmu (prostoru) činnosti brigády ochrany týlu (uskupení týlových svazků, útvarů a zařízení, komunikační síť s uvedením svazků a útvarů její obsluhy a zabezpečení apod.),

- pásmo nebo prostory činnosti ostatních brigád (útvarů) ochrany týlu (sousedů) a hlavní otázky součinnosti s nimi,

- posilové prostředky přidělené brigádě ochrany týlu a jejich úkoly,

- hlavní opatření operačního a bojového zabezpečení frontového týlu,

- materiální, technické a zdravotnické zabezpečení brigády ochrany týlu,

- dobu pohotovosti k plnění úkolů,
- místa velení, dobu jejich rozvíjení, přemísťování a spojení,

- způsob využití již zřízených spojovacích prostředků týlu frontu ve prospěch brigády,

- lhůty a způsob předkládání operačních a týlových hlášení.

K celkové informovanosti o úkolech týlu frontu (armády) a způsobu jejich

plnění bude účelné, aby se velitelé brigád ochrany týlu zúčastňovali přijímání rozhodnutí zástupce velitele frontu (armády) pro týl k materiálnímu a zdravotnickému zabezpečení operace. Tím bude zabezpečeno, že správně pochopí úkoly týlu a plně v jejich duchu budou řídit i činnost brigád ochrany týlu. Současně s tím upřesní zástupce velitele frontu (armády) pro týl velitelům brigád ochrany týlu hlavní úkoly jejich svazků, rozebere s nimi svůj záměr jejich plnění a usměrní otázky součinnosti brigád ochrany týlu s ostatními svazky a zařízeními týlu frontu (armády).

Bude správné, rozebere-li náčelník štábu týlu frontu (armády) při této příležitosti s veliteli brigád ochrany týlu způsob zabezpečení velení, spojení, materiální a zdravotnické zabezpečení bojové činnosti brigád ochrany týlu.

K rychlému a plynulému splnění uložených úkolů zpracovává zpravidla štáb brigády ochrany týlu plán bojové činnosti brigády s konkrétním určením úkolů jednotlivým útvarům a jednotkám a způsobů jejich plnění. Plán je výhodné zpracovávat v několika variantách zasazení útvarů brigády tak, aby zabezpečoval rychlé a účelné použití jednotlivých praporů a rot a vytvářel předpoklady k operativním změnám jejich zasazení podle skutečného vývoje situace. Na základě takto zpracovaného plánu vydává štáb brigády rozkazy podřízeným útvarům a jednotkám. Plán bojové činnosti brigády tvoří zpravidla také hlavní podklad pro organizaci součinnosti štábem brigády s útvary brigády a se štábem týlu frontu.

Bude účelné, bude-li se podílet na zpracování plánu bojové činnosti brigády ochrany týlu i určený důstojník štábu týlu frontu (armády) — zpravidla příslušný směrový důstojník — který dbá, aby byl správně pochopen záměr zástupce velitele frontu (armády) pro týl k plnění úkolů, uložených jeho rozkazem. Tento důstojník bude také odpovídat za soustavný styk a součinnost týlu frontu (armády) s podřízenými svazky ochrany týlu.

Kromě součinnosti s týlem frontu (armády) bude štáb brigády ochrany týlu organizovat soustavný styk a součinnost se svazky a útvary rozmístěnými v pásmu (prostoru) činnosti brigády i s náčelníky týlových objektů, útvarů a zařízení, jejichž ochranou je brigáda pověřena. Na vlastním území dále s orgány komisí obrany, s útvary civilní obrany

a lidových milic; na obsazeném nepřátelském území s orgány správy obsazeného území.

Při řešení úkolů, uložených brigádě ochrany týlu rozkazem zástupce velitele frontu (armády) pro týl, bude štáb brigády zpravidla nucen organizovat činnost praporů a rot tak, aby byly schopny působit samostatně v prostorech od sebe značně vzdálených bez možnosti vzájemné spolupráce a přímého ovlivnění jejich činnosti velitelem a štábem brigády v průběhu bojové činnosti.

Při tom si musí udržet neustálý přehled o podřízených útvech a jednotkách, aby mohl centrálně organizovat plnění úkolů prostředky brigády a zajistit vliv velitele brigády na podřízené v průběhu boje buď osobním zásahem přímo u útvaru nebo včasným vydáním doplňkového nařízení podle vzniklé situace.

K plnění nepředvídaných úkolů vytváří si zpravidla velitel brigády zálohu v síle nejméně roty, kterou umísťuje poblíž svého velitelského stanoviště nebo v prostoru, kde předpokládá nejintenzivnější činnost nepřítel. Do této zálohy mohou být vyčleněny i některé jednotky PVO, protitankové jednotky, popřípadě tanková rota z podřízených praporů ochrany týlu. Stejně i zástupce velitele frontu (armády) pro týl si vyčleňuje z některé brigády ochrany týlu jeden prapor, který se umísťuje v blízkosti TVS frontu (armády) a plní zároveň úkoly obrany tohoto místa velení.

Velitelská stanoviště brigád a praporů ochrany týlu se umísťují v blízkosti stanoviště velitelů (náčelníků), v jejichž prospěch plní úkoly nebo s nimiž spolupracují.

Je výhodné, aby velitelské stanoviště brigády ochrany týlu, která uzavírá zadní hranice týlového prostoru frontu a brání hlavní prvky frontového týlu, bylo umístěno v blízkosti TVS frontu. Velitelská stanoviště brigád ochrany týlu působících v pásmech prvosledových armád je výhodné umísťovat v blízkosti TVS armády nebo VS velitele silničních brigád, která v tomto prostoru rozvíjí silniční zónu.

Velitelská stanoviště praporů ochrany týlu je výhodné umísťovat v blízkosti objektů, které prapory chrání nebo v blízkosti VS silničních praporů na obsluhovaných silnicích.

Jednotky velitelství brigády spolu s týlem brigády ochrany týlu budou zpravidla umístěny v blízkosti VS brigády při do-

držení vzdálenosti z hlediska ochrany proti zbráním hromadného ničení.

Velitelská stanoviště se přemisťují v závislosti na přemístění objektů — zařízení, které útvary a jednotky ochrany týlu brání.

Rozhodujícím prostředkem k řízení brigád a praporů ochrany týlu je **nepřetržitě spojení**, zabezpečující velení na značné vzdálenosti.

Velitel a štáb brigády ochrany týlu bude mít zpravidla spojení se zástupcem velitele frontu (armády) pro týl a jeho štábem v rádiové síti hlavních prvků frontového týlu. Toto spojení bude zdvojeňováno rádiovou sítí silničních svazků nebo rádiovou sítí s předsunutými frontovými základnami. V naléhavých případech může být zřízena samostatná rádiová síť zástupce velitele frontu pro týl s brigádami ochrany týlu nebo samostatný rádiový směr s brigádou, plnící hlavní úkoly ochrany týlu frontu. Ke zdvojení spojení s týlem frontu (armády) využívá velitel brigády ochrany týlu plně pohyblivých pojiček, zvláště přiděleného roje vrtulníků.

K udržení nepřetržitého spojení s brigádami ochrany týlu bude štáb týlu frontu (armády) v maximální míře využívat již zřízených rádiových a linkových sítí v týlovém prostoru frontu (armády).

Ke spojení velitele brigády ochrany týlu s podřízenými útvary a jednotkami brigády zřizuje štáb brigády rádiovou síť velení. Ke zdvojení tohoto spojení využije rádiovou síť součinnosti s útvary a zařízeními, působícími v prostoru (pásmu) činnosti brigády ochrany týlu, dále již zřízené rádiové nebo linkové sítě mezi týlovými svazky, útvary a zařízeními frontu (armády), popřípadě i civilní spojovací zařízení. Toto spojení se dále zdvojuje pohyblivými pojičky štábu brigády.

Obdobným způsobem je nutné řešit spojení mezi prapory ochrany týlu a jejich jednotkami. Při tom je nutné využívat spojovací prostředky silničních útvarů na obsluhovaných silnicích.

K informovanosti zástupce velitele frontu (armády) pro týl o plnění úkolů brigádami ochrany týlu předkládá velitel brigády souhrnné operační a souhrnné týlové hlášení. Obsah těchto hlášení je shodný s obsahem hlášení vševojskových svazků. Štáb brigády je povinen využít každé příležitosti k informaci zástupce velitele frontu (armády) pro týl o plnění uložených úkolů a zvláště v průběhu boje

hlásí ihned všechny události, které by mohly ohrozit splnění úkolů brigády.

Štáb týlu frontu (armády) je povinen soustavně prověřovat činnost podřízených brigád ochrany týlu. K tomu využívá každého výjezdu svých příslušníků k týlovým svazkům, útvarům a zařízením a zvláště směrových důstojníků.

Brigády ochrany týlu jsou rozhodujícím prostředkem ochrany v týlovém prostoru frontu, zabezpečujícím plynulou a nepřetržitou činnost týlu frontu. Štáb týlu frontu (armády) musí proto věnovat soustavnou pozornost jejich cítělvedomému a operativnímu řízení.

Materiální a zdravotnické zabezpečení brigád ochrany týlu je podobné jako u jednotek, útvarů a svazků přímo podřízených velitelství frontu (armády).

Brigády ochrany týlu udržují u jednotek, útvarů a ve skladech týlu brigády pohyblivé zásoby materiálu ve výši, stanovené pro vševojskové svazky. Zvýšení pohyblivých zásob na jednotlivých stupních může nařídít podle situace a úkolů zástupce velitele frontu (armády) pro týl nebo velitel brigády.

Brigády ochrany týlu se zásobují z míst výdeje materiálu, zřizovaných prostředky předsunuté frontové základny, oddělení předsunuté frontové základny nebo pohyblivé armádní základny vždy odběrem vlastními dopravními prostředky. Ve výjimečných případech může brigáda odebírat materiál vlastními prostředky přímo z frontových (armádních) skladů. Doba odběru, místo a stanovené množství zásob jsou určeny výpisem z plánu přisunu odběru frontu (armády) nebo mohou být stanoveny přímo rozkazem (nařízením) zástupce velitele frontu (armády) pro týl. Samostatná výdejní místa se pro brigády ochrany týlu zpravidla nezřizují. K jejich zásobování se využívá výdejních míst pro ostatní útvary, svazky a zařízení, přímo podřízené velitelství frontu (armády). Zásoby materiálu odebírá týl brigády nebo přímo týly útvarů ve výdejním místě jednou za dva až tři dny. Neskladovatelný proviant se odebírá zpravidla každý den. Výjimku v zásobování tvoří zdravotnický materiál, kterým se útvary brigády ochrany týlu zásobují podle skutečné potřeby ze skladů nemocničních základů při odsunu raněných. Poškozený materiál a techniku odsunuje brigáda ochrany týlu do příslušných skladů frontu (armády) nebo do výdejních míst vozidly, která odebírají materiál. V mnoha případech bude zásobování útvarů a jednotek

brigády ochrany týlu úzce spojeno se zásobováním týlového útvaru nebo zařízení, k jehož ochraně a obraně jsou určeny. V takových případech bude společné zásobování jednotky nebo útvaru ochrany týlu s týlovým zařízením bez přímého vlivu týlu brigády a k zásobování budou využívány i společné dopravní prostředky. Proto jsou jednotky a útvary ochrany týlu zabezpečeny organizačně tak, aby byly hospodářsky naprosto samostatné. Požadavky na mimořádné přiděly materiálu předkládá zástupce velitele brigády pro týl štábu týlu frontu (armády) v souhrnném týlovém hlášení s určením výdejního místa, kde odběr tohoto materiálu požaduje.

Materiál odebírá týl brigády (nebo útvary brigády) ve výdejním místě podle požadavků, předložených při výdeji materiálu a zpravidla v celých obalech. Při tom se upřesňuje požadované množství zásob, doba a místo pro příští odběr.

Materiální zabezpečení svazků ochrany týlu může být uskutečňováno několika způsoby v závislosti na situaci a stavu týlu.

Zdravotnické zabezpečení jednotek a útvarů ochrany týlu musí být velmi pružné. Jednotky a útvary ochrany týlu budou rozvíjet své zdravotnické etapy v prostorech činnosti zpravidla bez závislosti na brigádním obvodu. Budou plně využívat jejich rozvinutých zdravotnických etap útvarů a svazků, působících v pro-

storech činnosti brigád ochrany týlu. Raněné a nemocné budou odsunovat jednotky a útvary ochrany týlu vlastními prostředky na rozvinuté zdravotnické etapy vševojskové, do rozvinutých samostatných zdravotnických oddílů nebo přímo do nemocničních základů. Podle situace může být brigáda ochrany týlu posílena na přechodnou dobu odsunovými prostředky týlu frontu (armády) a to jen pro plnění určitého úkolu nebo při napadení zbraněmi hromadného ničení. Naopak zdravotnické etapy útvarů ochrany týlu budou v mnoha případech poskytovat přímou pomoc zasaženým týlovým útvarům a zařízením a odsunovat jejich raněné na vyšší zdravotnické etapy. Mohou nastat i případy, kdy zdravotnické etapy praporů ochrany týlu nebudou vůbec rozvíjeny a budou tvořit zálohu k zásahu do prostorů hromadných ztrát, způsobených zbraněmi hromadného ničení v prostoru bojové činnosti brigády ochrany týlu. V takových případech budou ranění od jednotek ochrany odsunováni přímo na rozvinuté zdravotnické etapy jiných útvarů v týlovém prostoru frontu nebo do polních (stálých) nemocnic.

Organizace a taktika zdravotnického zabezpečení bojové činnosti svazků a útvarů ochrany týlu má tedy své zvláštnosti, které je nutno brát v úvahu a přizpůsobovat se plně úkolům jednotek ochrany týlu.